Хто правду чинить - іде до світла
Іван 3, 21

МЕТА

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• БЕРЕЗЕНЬ • 2005 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО • 14\168 •

2 стор. 3 стор.
Пастирське слово Блаженнішого Любомира до вірних Бучацької єпархії УГКЦ.
Нова колегія протопресвітерів.

4 стор. 5 стор.
Плач сумління. Або що таке післяаборційний синдром ПАС?

6 стор. 7 стор.
Заповіді Божі. Закон, яким Господь проголошує Свою волю.
Як маємо поводитися у храмі?
Не на суд і не на осудження

Вітаємо ювілярів! 8 стор.
Розкаяння. Оповідання Дж. Вортона.
Кілька питань про Свідків Єгови.

«ПРИСЯГАЮ ПОСЛУХ...»

Одним із найбільших дарів Божих, котрими втішається людина, є її свобода: свобода вибору, свобода дії тощо. Господь Бог є святий, тому й шанує нашу свободу, бо всяке її обмеження є насиллям. Господь же насилля чинити не може, адже всяке насилля, к відомо, є зло. Всевишній створив нас вільними і право вибору завжди залишає за нами, очевидно, що саме у тому полягає наш великий привілей. Цей привілей прослідковуємо вже у житті наших прародичів Адама і Єви. Господь пошанував їх тодішній вибір, але гіркі плоди цього вибору ми пожинаємо до сьогодні. Крім того, їх будуть пожинати усі майбутні покоління в людському роді, бо поруч із пошануванням людської свободи постійно крокує Божа справедливість.

Доживаючи відповідного віку, кожна людина постає перед вибором свого стану, тобто вона обирає свою подальшу життєву дорогу. Щоб не схибити, багато хто шукає доброї поради чи то в родичів, чи то в друзів, чи в священика. Добра рада є річчю дуже пожиточною, але ніхто не має права змусити когось до когось вибору. Особливо коли іде мова про вибір стану подружнього, монашого чи священичого. Цей вибір належить виключно до нас самих, і він повинен бути добровільним. Це означає, що ми годимося на ті чи інші умови обраного стану. Тут варто зауважити, що, відважившись прийняти той чи інший стан, ми присягаємо Богові, що будемо чесно в ньому поводитись.

Останніх кілька років неодноразово виникали поважні конфлікти по нашій Галичині, в епіцентрі котрих знаходяться особи духовного стану. Городенка, що на Івано-Франківщині, Чортків на Тернопільщині, Стрий, Рясне, Привокзальна у Львові, Івано-Франкове на Яворівщині... І ось останній ганебний приклад – захоплення митрополичих палат на Святоюрській горі священнослужителями з Бучацької єпархії. Як це можна назвати? Це вияв агресивного егоїзму, це зневага Христового священства, це зрада добровільно даної Богові присяги. Думається, що буде корисним для всіх пригадати її зміст: «Присягаю послух Святішому Вселенському Архиєреєві (ім'я) Папі Римському, Блаженнішому Патріярхові і Митрополитові нашому (ім'я) і їх наступникам. Присягаю не марнувати церковних дібр, ані не заставляти, ані не продавати, ані церковному братству не видавати їх на яку-небудь потребу. Присягаю, що церкви і парохії, що її мені призначать, до кінця життя мого не залишу, але тільки про неї старанно дбатиму. І не буду переселюватися на іншу парохію чи до іншої єпархії без пастирського на це благословення . На все це свідомо присягаю, так мені поможи, Господи Боже в Тройці святій єдиний, і ця свята Євангелія». Чи не пробігає дрож по нашому тілі при читанні цих страшних слів, котрі священик добровільно виголошує при своєму висвяченні, поклавши руку на св. Євангеліє?

Сьогоднішні гасла у світі, шпальти багатьох газет, телевізійні інформаційні повідомлення рясніють поняттям «демократія». Чи це – панацея ? Абсолютно, що ні! Сучасний світ, пропагуючи демократію, прикриваючись нею, чинить беззаконня, провадить війни, нав'язує фальшиві ідеї. І що гірше намагається її впровадити і в Церкву. І що найгірше руками окремих непослушних священиків. Проте слова Господні, сказані через апостолів і до нас, незмінні: «Хто слухає вас, Мене слухає; а хто гордує вами, Мною гордує» (Лк.10,16). А кого, власне, маємо слухати, цього повчає нас апостол св. Павло: «Слухайтесь ваших наставників і коріться, бо вони пильнують ваші душі, за які мають звіт дати; щоб вони це робили з радістю, а не зідхаючи, бо це для вас не корисно» (в.13, 17). Церква є Господня , і демократичні норми, на велике щастя, тут не спрацьовують.

Вступаючи в цей благодатний час Великого Посту, кожен з нас має шанс знову зробити свій вибір. Отож, будьмо к євангельська Марія оберімо кращу частку, принесімо «плоди, достойні покаяння», щоб, очистившись покаяння м від усякої скверні, усі ми могли достойно зустріти славне і величне Христове Воскресіння.

Редактор о. Іван Галімурка

«КОЛИ БАЖАЄШ ХОЧ ТРОХИ ПОСТУПИТИ ВПЕРЕД, ЗАХОВАЙ У СОБІ СТРАХ БОЖИЙ І НЕ БУДЬ ДУЖЕ САМОДОВОЛЬНИЙ; АЛЕ ЗАГНУЗДАЙ КРІПКО ВСІ ЗМИСЛИ І НЕ ВІДДАВАЙСЯ НЕПОМІРКОВАНІЙ ВЕСЕЛОСТІ.

ВДАВАЙСЯ В СОКРУШЕННЯ СЕРЦЯ І ЗНАЙДЕШ ПОБОЖНІСТЬ. СОКРУШЕННЯ СЕРЦЯ ВІДКРИВАЄ ДОРОГУ ДО БАГАТЬОХ ДІБР, А НЕПОМІРКОВАНІСТЬ ДУЖЕ ШВИДКО МАРНУЄ ЇХ.

ДИВНО, ЩО ЛЮДИНА В ЦЬОМУ ЖИТТІ МОЖЕ ВСІМ СЕРЦЕМ ВЕСЕЛИТИСЯ, НАПЕРЕД ЗНАЮЧИ СКІЛЬКИ НЕБЕЗПЕК ЧАТУЄ НА НЕЇ. ЧЕРЕЗ ЛЕГКОДУМСТВО І НЕДБАЙЛИВІСТЬ НЕ ВІДЧУВАЄМО БОЛЮ ЗА ХИБИ НАШОЇ ДУШІ, ТА ЩЕ Й НЕРАЗ ЗАЛИВАЄМОСЬ ПУСТИМ СМІХОМ, КОЛИ НАСПРАВДІ ПОВИННІ БИ ПЛАКАТИ. НЕМАЄ ПРАВДИВОЇ СВОБОДИ АНІ СЕРДЕЧНОЇ РАДОСТІ, ЯК ТІЛЬКИ В СТРАСІ БОЖОМУ І ЧИСТІЙ СОВІСТІ».

ТОМА ГЕМЕРКЕН КЕМПІЙСЬКИЙ

ОФІЦІЙНО

XXVI СЕСІЯ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ УГКЦ

У лютому 2005 року Божого у Митрополичих палатах Святоюрської гори у Львові проходила XXVI сесія Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії Української Греко-Католицької Церкви. У сесії взяли участь усі правлячі архиєреї УГКЦ в Україні, два єпископи-помічники – Львівський і Тернопільсько-Зборівський, а також Преосвященний Владика Мілан (Шашік), Апостольський адміністратор Мукачівської єпархії. У поодиноких сесійних засіданнях брали участь Архиєпископ Джон Патрік Фолі – президент Папської ради соціальної комунікації та Архиєпископ Іван Юркович – Апостольський Нунцій в Україні; Преосвященний Владика Гліб (Лончина) – Апокризіарій Патріярха в Апостольській Столиці і голова Наглядової ради "Карітасу України"та пан Василь Костицький, керівник Державної іпотечної установи.

Увазі наших шанованих читачів пропонуємо:

ПОСТАНОВИ XXVI СЕСІЇ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ

1. Взяти за основу розділ душпастирського плану про парафію із внесеними поправками і доповненнями.

2. Для вдосконалення діяльності благодійної церковної організації "Карітас України":

а) ввести до складу її Загальних зборів по одному представнику від кожної єпархії і кожного екзархату;

б) провести зустріч директорів єпархіальних осередків "Карітасу" та представників Національного бюро "Карітасу України" для того, щоб вони домовилися між собою про те, чи треба включати ще членів інших церковних організацій до складу Загальних зборів "Карітасу України".

3. Для належного приготування до Євхаристійного конгресу, який відбудеться 24-26 червня 2005 року Божого у Львові, провести конференції, присвячені Пресвятій Євхаристії, у всіх більших храмах Києво-Галицької Митрополії УГКЦ.

4. Як засіб профілактики поширення захворювань запровадити обов'язкове щорічне медичне обстеження для духовенства Києво-Галицької Митрополії УГКЦ.

5. Для покращення судово-правничої системи Митрополії:

а) визнати Патріярший трибунал судом другої і третьої інстанції для усіх єпархій та екзархатів в Україні;

б) створити Колегію спеціалістів церковного права при Патріярхові УГКЦ;

в) висилати студентів на стаціонарні студії східного канонічного права, щоб у кожній єпархії було щонайменше три дипломовані каноністи.

6. Призначити від кожної єпархії уповноваженого представника для Митрополичої комісії суспільної комунікації.

7. Для покращення інформування користувачів мережі Інтернет про нашу Церкву створити і фінансово забезпечити у Києво-Галицькій Митрополії посаду адміністратора офіційного інтернет-сайту УГКЦ і сайтів усіх єпархій та екзархатів з особливим завданням стежити за постійним оновленням їхнього змісту.

8. Більш активно залучати журналістів релігійних друкованих видань, радіостанцій і телевізійних програм УГКЦ до участі у професійних семінарах.

9. XXVII сесію Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії УГКЦ провести у травні 2005 року Божого.

Голова Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії Української Греко-Католицької Церкви

+ ЛЮБОМИР

СВЯТИЙ ЮР ВІТАЄ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

В рамках свого візиту до Львова 16 лютого Президент України Віктор Ющенко зустрівся з Главою Української Греко-Католицької Церкви Блаженнішим Любомиром Кардиналом Гузаром. Президента супроводжували державний секретар Олександр Зінченко, секретар РНБО Петро Порошенко, міністр юстиції Роман Зварич, міністр внутрішніх справ Юрій Луценко, голова Львівської облдержадміністрації Петро Олійник, народні депутати від Львівщини та інші представники влади.

Після прибуття на Святоюрську гору Віктор Андрійович передусім відвідав Архикатедральний собор Святого Юра. У соборі його особисто привітав Блаженніший Любомир. Тоді Президент України зійшов у Святоюрську крипту та віддав шану тлінним останкам провідників нашої Церкви у минулому столітті – Митрополитові Андрею Шептицькому, Патріярхові Йосифові Сліпому, Патріярхові Мирославу Івану Любачівському та Митрополиту Володимирові Стернюку.

Відтак Президент України та Глава УГКЦ перейшли до Митрополичих палат, де між ними відбувся тривалий конструктивний діалог.

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА ДО ВІРНИХ БУЧАЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ

8-9 лютого 2005 року у Митрополичих палатах Святоюрської гори проходила XXVI сесія Синоду Єпископів Києво-Галицької Митрополії Української Греко-Католицької Церкви. І вже впродовж двох років неодмінним атрибутом засідань Синоду стала присутність під стінами приміщень, в яких відбувалися засідання, вірних Бучацької єпархії УГКЦ. Деколи це були ті, хто протестував проти душпастирського служіння владики Іринея Білика, єпарха Бучацького, а деколи ті, хто хотів, щоб їхнім архиєреєм був таки владика Іриней.

Цього разу під стіни Митрополичих палат прийшли священики та декілька мирян, які відстоювали свого владику. «Їх змусило зважитися на такий крок, – повідомляла газета «Поступ», – свавілля, яке триває в єпархії вже близько двох років. Люди приїхали до Блаженнішого Любомира просити підтримати архиєрея Бучацької єпархії Іринея Білика, який впродовж двох років, за словами парафіян, зазнає безпосереднього пресингу церковної влади». Але прихильники свого архиєрея не обмежилися тільки тим, щоби стояти, але силоміць увійшли у приміщення Митрополичих палат і вимагали від Глави УГКЦ листа до вірних Бучацької єпархії, у якому просять повідомити про його позицію у цьому болючому конфлікті. У підсумку було досягнуто домовленості, і протестувальники покинули Митрополичі палати.

***

Дорогі у Христі духовенство і миряни Бучацької єпархії УГКЦ!

Мир Вам у Христі Ісусі!

Протягом останніх місяців, а то й років, при різних нагодах, а особливо під час Митрополичих Синодів, представники громади міста Чорткова і Бучацької єпархії приходили в більшому чи меншому числі, щоб просити чи домагатися якоїсь розв'язки ситуації, що склалася в їхній єпархії.

Мені особисто і всім присутнім владикам ще від Синоду, який відбувся в жовтні 2003 року, було і є дуже прикро з приводу того, що майже з початку свого існування Ваша єпархія має поважні труднощі. Вони виникли через брак порозуміння між особами і, можливо, внаслідок відсутності доброї волі до взаємного порозуміння і полагодження конфліктів. Відколи ми усвідомили, що конфлікт назріває, то шукали взаємоприйнятних шляхів для його вирішення. Однак з часом ситуація так загострилася, що справу мусили передати на розгляд Римської Апостольської Столиці. Святіший Отець вже прийняв певні вступні рішення щодо майбутнього розвитку Бучацької єпархії. Ми надіємося, що невдовзі будуть проголошенні і остаточні рішення, які покладуть край цьому тривалому і болючому конфлікту. Тепер його вирішення не є в нашій компетенції. Звертаю Вашу увагу, що на підставі очікуваного рішення не буде ні переможців, ні переможених. Кожен буде відповідати за свою поведінку перед своїм сумлінням і перед громадою.

Дорогі в Христі духовенство і миряни м. Чорткова і Бучацької єпархії!

Пишу до Вас цих кілька слів, бо багато разів і в різних обставинах я старався пояснити Вам суть справи усно, але це було, на жаль, безуспішно. Схоже на те, що мене та інших так і не почули. Щиро запевняю Вас, що нам не байдужа доля Вашої єпархії, але її відродження є у Ваших руках. Ви повинні навчитися одне одного шанувати і кожному віддати йому належне. Наприклад, ще два роки тому я відповів, що, не зважаючи на інші обставини, Владику Іринея необхідно поминати в Літургіях. Однак дехто від цього відмовляється і досі. Це тільки один приклад відрази, яка запанували між Вами. Інформація, яка доходить до мене з обох сторін, підтверджує, що є і багато інших подібних випадків взаємної нетерпимості, що тільки підсилює цю нещасну незгоду. Не годиться тут перекладати вину на когось з-поза Вашої громади. І навіть найдосконаліша розв'язка не матиме успіху без Вашого внутрішнього навернення і щирого бажання добра для всіх.

Нехай Владика миру і Спаситель душ Ваших наповнить Ваші серця вірою, надією і любов'ю.

Благословення Господнє на Вас!

+ ЛЮБОМИР

Львів, 11 лютого 2005 року

НОВА КОЛЕГІЯ ПРОТОПРЕСВІТЕРІВ

Згідно розпорядження Єпископа-Помічника Львівського, Протосинкела Львівської Архиєпархії Преосвященного Владики Ігоря (Возьняка) кожного другого вівторка місяця канцелярії, що на Святоюрській горі, завжди поспішають на свої зібрання протопресвітери, чи, як ми по-народному кажемо, декани, щоб отримати нові розпорядження чи вказівки церковної влади. Так було і цього разу, проте їх було вдвічі більше. Причиною стало те, що у зв'язку з закінченням каденції діючих протопресвітерів, Преосвященний Владика Ігор номінував нових священиків на гідність протопресвітерів.

Після спільної молитви, Владика Ігор звернувся з подячним словом до увільнених деканів. Він, зокрема, подякував усім за плідну співпрацю, і дещо згодом кожному з них, по-батьківськи обнявши, вручив подячну Грамоту за виконаний обов'язок, а разом з тим – і невеликий подарунок.

Далі Кир Ігор представив присутнім новопризначених протопресвітерів. Кожен з них, отримуючи Грамоту свого призначення, водночас отримував і благословення Преосвященного Владики. Єпископ звернувся до усіх присутніх з побажанням, щоб співпраця між увільненими і новопризначеними протопресвітерами не припинялася, була плідною і служила для добра вірних Львівської Архиєпархії.

На завершення зібрання Владика усіх запросив на горнятко теплої кави, адже надворі свистів пронизливий морозний вітер. За кавою до Владики зі словом звернувся колишній декан Залізничного деканату о. Олексій Васьків. Від імені своїх співбратів у деканстві він подякував Преосвященному Владиці за виявлене довір'я і запевнив, що з їх боку праця для добра Церкви триватиме і надалі, а новопризначеним протопресвітерам побажав плідної праці.

Пропонуємо увазі наших шановних читачів прізвища новопризначених протопресвітерів по деканатах:

Галицький– о. Роман Шафран
Залізничний – о. Юрій Воловецький
Личаківський – о. Олексій Хілінський
Сихівський – о. Василь Янів
Франківський – о. Володимир Фарат
Шевченківський – о. Петро Салагуб
Винниківський – о. Михайло Розпендовський
Звенигородський – о. Богуслав Гункевич
Золочівський – о. Михайло Сукмановський
Немирівський – о. Василь Здебський
Поморянський – о. Володимир Клим'юк
Пустомитівський – о. Омелян Василишин
Янівський – о. Юрій Васьків
Яворівський – о. Володимир Гавриленко

Щодо деканатів Глинянського і Сокільницького, то на момент виходу газети в світ редакція ще не отримала повної інформації. У наступному числі нашої газети ми подамо інформацію про ці призначення.

ЗАСІДАЄ КАТЕХИТИЧНА КОМІСІЯ

Наприкінці лютого відбулося планове засідання Катехитичної Комісії Львівської Архиєпархії. У ньому взяли участь: Єпископ-Помічник та Протосинкел Львівської Архиєпархії Владика Ігор Возьняк, с. Луїза Цюпа, СНДМ – голова Патріяршої Катехитичної Комісії, о. Орест Фредина – синкел у справах духовенства, о. Володимир Ольшанецький – синкел у справах мирян, голови деканальних катехитичних рад, директори катехитичних шкіл, яких у нашій Архиєпархії діє вже 15. Засідання вів о. Михайло Гарват, голова Катехитичної Комісії Львівської Архиєпархії.

На початку зустрічі с. Луїза Цюпа, СНДМ у своєму слові подякувала за проведення олімпіади „З основ християнської віри" і представила до уваги присутніх статистику участі в олімпіаді. На превеликий жаль, Львівська Архиєпархія не відзначилася активністю у проведенні цього заходу, а це означає, що діти та підлітки дуже багатьох парохій не мали можливості „позмагатися" в своїх знаннях Катехизму, оскільки з 270 парохій Архиєпархії лише 52 провели олімпіаду на парохіальному рівні. Це наводить на думку, що у багатьох парохіях катехизація просто відсутня. Крім цього, результати олімпіади показали, що підлітки мають значно гірші знання з Катехизму, ніж діти, тому найперше усім нам необхідно звернути особливу увагу на працю саме з цією віковою категорією. Багато парохів, на превеликий жаль, приділяють мало уваги праці з підлітками, і навіть катехизації з усіма віковими категоріями. Як наслідок, вірні також не усвідомлюють необхідності катехизації своїх дітей, тому переважно усе навчання Катехизму завершується у 8-10 років Першою Сповіддю та Урочистим Святим Причастям.

Отець Орест Фредина запевнив, що під час візитації парохій одним із найважливіших буде питання катехизації на всіх рівнях.

Владика Ігор Возьняк закликав впроваджувати у парохіях катехизацію не лише дітей, але й дорослих, які дуже часто не знають елементарних основ Катехизму: Заповідей Божих, Правд віри, Святих Таїнств тощо. Владика також наголосив, що бажано в нашій Архиєпархії розробити один стрій одягу для дітей, які приступають до Першої святої Сповіді та Урочистого Святого Причастя, зваживши на наші національні традиції.

Крім цього, на Засіданні були розглянуті питання:

– про організацію і проведення реколекцій для молоді катехитичних шкіл, та вирішено провести їх у місяці березні;

– про організацію прощі катехитичних шкіл на спільну Літургію, та погоджено провести її 28 травня цього року при церкві Різдва Пресвятої Богородиці, що на Сихові;

– про організацію реколекцій для катехитів, які заплановано провести у червні та липні;

– про організацію розповсюдження „Катехитичного Обіжника".

Маємо велику надію, що, за Божим благословенням, спільними зусиллями та співпрацею на всіх рівнях катехизація стане пріоритетним завданням у пасторальному служінні УГКЦ.

с. Михайлина ГОРНАКЕВИЧ, СНДМ

ПАРОХІЯЛЬНІ ВІСТІ З ВИННИК

Вже понад рік на небосхилі молодіжного життя м. Винники сяє нова яскрава зоря на ім'я "Золота молодь Винник". Це творче молодіжне об'єднання нараховує більш як добру сотню членів. Його очолює студент другого курсу Львівської філії Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту Богдан Шустер. В доробку цієї спільноти є цікаві тематичні вечори, зустрічі (як от з поетом Богданом Стельмахом), участь у багатьох громадсько-культурних заходах, які відбувалися у Винниках минулоріч. Особливо запам'ятався мешканцям містечка конкурс-парад вертепів, серед яких чільні місця посіли колективи вищезгаданого об'єднання. Оскільки ця спільнота діє при храмі Різдва Івана Христителя, то на прохання пароха о. Петра Паньківа молодь відвідувала з колядою у цьому році парохіян, даруючи їм радість і славлячи Господа. Щопонеділка відбуваються зустрічі наших душпастирів з членами "Золотої молоді Винник". Так, наприкінці січня о. Петро розповідав про Святу Землю як колиску християнства.

Наступні теми, які будуть запропоновані молоді, такі: «Святе Письмо: читаємо і роздумуємо над ним», «Церква Христова – спільнота дітей Божих», «Світ ловив мене, та не впіймав», «Страх Божий – запорука успіху у духовному житті», «Радимося разом, як провести канікули з Богом» тощо.

Хочеться побажати успіхів "Золотій молоді Винник" у творчому горінні. Хай їх зоря ще довго сяє на небосхилі Винник!

Свящ. Орест ЧЕКАН

***

Доброю традицією у Винниках стає прощання з колядою. Через сильний мороз цього року це дійство відбулося не на міській площі біля пам'ятника Т.Шевченку, а у залі клубу "Дозвілля", котрий вщерть заповнили глядачі. Перед ними з низкою колядок виступив народний хор "Воскресіння" греко-католицької парохії м. Винники, яким керує п. Ярослав Харун. Зі словами вітання до присутніх звернулися душпастирі обох конфесій – УГКЦ й УАПЦ – отці-мітрати Петро Паньків та Василь Петрик. Отець Петро зазначив , що колядки лунали навіть у найтяжчі часи гоніння Церкви безбожною владою, і свідчили вони про невмирущість духу народу. "Не вмирає душа наша, не вмирає воля", – зацитував слова Тараса Шевченка отець Петро, звернувши увагу присутніх на продовження нашої християнської традиції молодим поколінням. Так місце покійного хориста Івана Лешневського заступив його онук.

Парохіянин церкви свв. Володимира і Ольги (УАПЦ) м. Винники п. Богдан Москаль подякував хорові "Воскресіння" за чудовий духовний вечір і побажав нових творчих успіхів.

Михайло СТЕФАНИШИН

ОФІЦІЙНО

СЛОВО ВЛАДИКИ ДО ПРОТОПРЕСВИТЕРІВ

Всесвітліші отці Декани, дозвольте мені звернутися до Вас з коротким словом, словом щирої подяки. Вас зібралося сьогодні більше, як звичайно. Це було моїм бажанням, щоб, до певної міри, оцінити Ваші труди, що їх Ви виконували як декани нашої Архиєпархії до сьогодні. Краще від мене Ваші старання, як протопресвітерів, оцінює Господь, котрий незабаром виявить результат нашої з Вами діяльності. Кажу незабаром, бо: „Дні мої неначе тінь, що простягнулась, і сам я, наче трава в'яну" (Пс. 102,12). На іншому місці святі слова чудового псалма пригадують нам: „Чоловік бо – дні його, немов билина: квітне мов квітка в полі. Потягне над ним вітер і його немає, і місце, де він був, його не впізнає більше" (Пс. 103, 15-16). Така правда про нас, котрої навчаємо людей та котра, без перебільшення, відноситься до кожного із нас. Сьогодні живемо, а завтра, у вічності, відповідатимемо перед Богом за правильну реалізацію нашого життя.

Не легкий і не простий час, в котрому прийшлося Вам урядувати, радше – нести важку послугу протопресвітера. Багато добра принесли Ви своїм служінням як Протопресвітери, прийміть за це сердечні слова моєї подяки. Але не можете забути того, що ще довго, і найперше, будете служити як гідні Христові священики. Звертаюся до Вас, дорогі отці, щоб Ви дорожили своїм священичим станом, як пригадує автор Послання до євреїв: „З усіма дбайте про мир та про святість, без якої ніхто Господа не побачить" (Євр.12,14). Закликаю Вас, щоб Ви прикладали всіх своїх зусиль, щоб зростати у любові Бога та ближнього, котрого нам дарує Господь. Наше життя – це постійне служіння. Це служіння, хоч і не легке, проте визволяє людину від її лукавих похотей. До усіх звертаюся із закликом-просьбою, щоб пити чашу, котру пропонує Христос. Він пригадує нам про умови, котрі представляв апостолам: „Хто з-між вас хоче стати великим, хай буде вам слугою, і хто з-між вас хоче бути першим, хай буде рабом усіх" (Мр. 43-44). Це – наш стан священика: бути незначним слугою, – ніколи не паном, не урядовцем, що вважає себе вищим за інших.

Достойні отці Протопресвітери, що передаєте свій уряд, поділіться Вашим досвідом з тими, хто його приймає і допоможіть, прошу, щоб духовне життя у нашій Архиєпархії, а разом з тим і в нашому народі, зростало. Тут дуже багато буде залежати від нас, священиків, котрих дуже повинен цікавити духовний стан свого народу. А крім того, не можна забувати й цього, що Господь Бог запитає нас про наше дбання, про наше старання в ділі спасіння та освячення нашої душі і душі ближнього.

Бажаю знову звернутися до отців Протопресвітерів, що уступають свій уряд протопресвітера, щоб надалі вболівали над духовним станом свого протопресвітерату, щоб прикладали зусиль ревно служити на Христовій ниві! Щоб трудилися над освяченням своїх душ та допомагали повіреним Вам мирянам освячуватися і зростати у Божій любові! Хай Господь ласкаво благословить Ваші майбутні праці, дає успіхів у них! Здоров'я бажаю Вам і Вашим родинам! Складаю від серця подяку і хай Господь благословить Вас на многії і благії літа!

† ІГОР

ПЛАЧ СУМЛІННЯ

АБО ЩО ТАКЕ ПІСЛЯАБОРЦІЙНИЙ СИНДРОМ – ПАС?

«Що з того жінкам, що вони не ходять у битви…
якщо без війни себе власною зброєю ранять,
сліпо за меч беруться, з життям ворогуючи своїм?
Та що приклад дала, викидати зародок ніжний, –
Краще б згинула в битві сама зі собою!»

Публій Овідій. «Елегії»

НАСАМПЕРЕД, ПРО ЖІНОК, АЛЕ… І ДЛЯ МУЖЧИН

Найновіші дослідження підтвердили, що переривання вагітності може бути причиною серйозних довготривалих соматичних і психічно-емоційних порушень в житті жінки. Поволі почав функціонувати термін післяаборційного синдрому, вжитого вперше д-ром Вінсентом, директором «Rue Institute of Post Abortion Recovery» в Портсмуті. ПАС – це ряд проявів, які супроводжують жінку, сім'ю, родину, у якій сталося усунення дитини. Це для всіх, але залежно від особи – страх, почуття вини, аґресія, депресивні настрої, сум, плаксивість, знижений поріг реаґування на стреси. Рівно ж можуть виникати соматичні прояви – головний біль, гіпертензія, різні болі живота, відчуття розбитості, поганого самопочуття, втрата апетиту, безплідність, наступні викидні тощо.

Синдром описує такі прояви, як нездатність жінки до вираження свого гніву, злості й вини, почуття, які супроводжують аборцію, нездатність погодитися із втратою своєї дитини і, врешті, неможливість її заспокоїти. Отож, ПАС є комплексом порушень, що виникли внаслідок аборційного стресу.

З метою вивчення цієї проблеми та допомоги у США ще в 1992 році було засновано National Office of Post-Aboration Reconciliation and Healing. Європа тут спізнилась, оскільки лише недавно перша група психологічної допомоги почала професійно діяти в Австрії.

Про існування ПАС довгий час тільки підозрювали, хоча деякі дослідження зафіксували цілу низку його проявів і в інших сферах. На сьогодні доведено, що він схожий на душевний посттравматичний стресовий синдром, характерний для усіх, які вчинили наругу й насильство над людським життям і його гідністю. Це також проблема – визнана чи не визнана – усіх «ветеранів» – солдатів в'єтнамської й афганської війни, «бійців невидимого фронту» – НКВД, КҐБ. Його прояви – хочеш чи не хочеш, визнаєш, чи ні – але живуть у тобі. Що із цим зробиш? Бо так просто це не відсічеш!

Основною особливістю ПАС є механізми психологічного захисту – заперечення й придушення. Ці механізми психологічного захисту, звичайно, досить добре діють протягом декількох років. Але рано чи пізно (через п'ять-десять і більше років) багато жінок, будучи не в силах побороти ПАС, перетворюються в щиросердечних, незрозумілих для оточення і для себе калік. Почуття провини, супроводжуване переживанням сорому, зниженою самооцінкою й депресією, майже завжди переслідують жінку. Безсоння, скорбота, безнадійність, реакція на річниці аборту, кошмарні сни, постійні спогади також входять у цей синдром. Жінка може думати про самогубство, вона майже завжди має сексуально-почуттєві розлади, розпадаються шлюби, вона може стати залежною від алкоголю й іще багато від чого і від кого. Іноді трапляється так, що, із психодинамічної точки зору, з роками жінка починає розглядати втрату від аборту, як втрату коханої людини. Дослідження довели, що для видужання необхідно:

а) визнати себе учасником убивства власної дитини;

б) пережити скорботу втрати; в) шукати й одержати прощення в Бога;

г) простити самій собі.

Проведені дослідження виявили також, що 80% пацієнток з ПАС нічого не знали про розвиток плоду, коли робили аборцію. І все-таки важливо відзначити, що зцілення можливе, насамперед – за допомогою переживання духовного досвіду покаяння і прощення.

Чому це не було виявлено в ранніх дослідженнях? Напевно, потрібно було, аби пройшов час, поки вийшли назовні з підсвідомості прояви цього синдрому в більшості жінок. Можливо, найкращим описом ПАС був аналіз, зроблений

Вінцентом Ру та Вандою Франц, які зробили великий внесок в ділянку дослідження цього синдрому. Ці результати були заслухані 16 березня 1989 року в Комітеті людських ресурсів і міждержавних відносин палати представників США і називалися «Психологічні наслідки аборту». Так, справді набагато легше видалити дитини з утроби матері, аніж стерти пам'ять про дитину в душі цієї матері.

Як описує психолог Анна Стельмащук, ця проблема, часто залягає десь глибоко в людині, і досить якоїсь життєвої ситуації, в якій переживається неспокій, страх, почуття вини, або навіть звичайна рефлексія з минулого, щоби проблема повернулась і боляче тебе вдарила.

Зазвичай вважають, що проблеми, пов'язані з аборцією, стосуються лише жінки, яка це вчинила в минулому, але насправді ця проблема стосується в якийсь спосіб і мужчину, а також їх найближчих родичів. Тут йде справа взагалі про людину, для якої чимось основним, кардинальною вартістю, сенсом існування є зв'язок, контакт з іншою людиною. Візьмімо, наприклад, сирітську хворобу. Діти, які мають все, що потребують для нормального життя, без почуттєвих зв'язків, без спілкування з іншою людиною, без любові – не можуть нормально функціонувати. Відомі випадки, коли, власне, такі діти у трирічному віці помирали від хвороби сирітства. Цей приклад засвідчує, що людина як їжі і повітря потребує почуттєвих зв'язків з іншою людиною. І ця потреба закладена Творцем вже від початку нашого існування.

Тепер можемо поглянути на пренатальний період як на дійсність певного роду взаємовідносин. І – чи хочемо ми того, чи ні, – між мамою і зачатою дитиною цей зв'язок існує вже в пренатальному періоді! Часто буває, що жінка, перш ніж дізнатися про своє материнство від лікаря, сама починає це відчувати. Якогось ранку прокидається і відчуває, що вона є мамою! А це промовив до неї таємничий зв'язок співіснування з новим життям, яке зародилося в ній. І вклав це в неї Господь. В цей же час народжується новий почуттєвий зв'язок і з батьком дитини. Коли ж далі стається аборція, то, зрозуміло, насильницьки розриваються оті зв'язки між дитиною і мамою, мамою і батьком дитини, дитиною і батьком.

Зазвичай існують два роди ситуації: один – коли мужчина схиляє жінку до аборції, що пов'язано з його недостатньою дозрілістю як мужчини; другий – коли жінка сама вирішує перервати життя дитини без згоди мужчини. Тоді мужчина стає особливо глибоко зраненим. І це не дивно, оскільки те, що було частиною його існування, стало знищеним, і через це він сам почувається якимось злим, тим, хто не зумів подолати висоти покликання, хто втратив свою вартість.

Все, про що тут говоримо, відбувається на рівні підсвідомості, тобто дуже глибоко в психіці, в душі. Чому так часто розглядаємо людину тільки з біологічної сторони, а не хочемо бачити її духовного виміру? А те, що його становить, це можливість почуттєвого контакту з іншими людьми, з цілим світом.

МОЖЛИВІ ПРЯМІ УСКЛАДНЕННЯ АБОРТУ

Навіть у найкращих лікарняних умовах, коли оперативне втручання зроблене в клініці досвідченим фахівцем, не виключені наслідки для здоров'я в розумінні ускладнень.

1. Ранні ускладнення під час операції

Поранення матки. Це може статись при розширенні каналу шийки матки (розриви шийки матки різного ступеня). М'яка мускулатура вагітної матки може бути легко ушкоджена інструментами, які вводять у порожнину матки (прорив і розрив матки). І без хірургічного лікування такі ушкодження можуть бути небезпечними для життя. Іноді необхідне навіть негайне оперативне видалення матки.

Сильні кровотечі при ушкодженні великих кровоносних судин. Це також вимагає невідкладного хірургічного лікування. Часто потрібне переливання крові.

Ускладнення внаслідок наркозу. Будь-який вид знеболювання, навіть місцевий, пов'язаний з певним ризиком. Зокрема, можуть виникати порушення ритму серця, порушення дихання й функції печінки. Особливо небезпечним тут є алергійний шок.

2. Ранні післяопераційні ускладнення

У перші дні після операції можуть виникати: запалення в матці (метроендометрит), у маткових трубах (сальпінгіт), у черевній порожнині (перитоніт) і в довколаматковій жировій тканині (параметрит). У випадку зараження крові (сепсис) виникає небезпека для життя. Тромбози – через порушення згортання крові й потрапляння згустків крові до системи кровообігу – можуть утворюватися тромби у венах, зокрема, у венах ніг, з потребою невідкладного лікування.

3. ПІЗНІ УСКЛАДНЕННЯ

У більшості випадків розвиваються на ґрунті перенесених ранніх ускладнень. Згідно зі статистикою, пізні ускладнення розвиваються в 10-20% жінок, які зробили аборт. Це переважно хронічні запальні захворювання матки, маткових труб і придатків матки. При цьому може наступити позаматкова вагітність – стан, дуже небезпечний для життя. Безплідність після аборту часто виникає у результаті повної непрохідності маткових труб.

Проявляються й інші пливи на наступні вагітності. Так, поранення шийки матки, згадані вище, призводять до розвитку недостатності шийки матки. Через це наступні вагітності часто закінчуються викиднями або передчасними пологами. Прорив матки інструментом при аборті може бути причиною і розриву матки під час наступної вагітності.

Після аборту часто виникають рубцеві зміни слизової оболонки матки, зокрема, – рясні і болючі місячні.

4. ПСИХІЧНІ ПОРУШЕННЯ.

Майже в 60% жінок можуть виникати і психічні порушення: дратівливість, почуття провини, самодокори, зміни настрою, порушення сексуальності, холодність та аґресивність до подруга, депресія, загальна аґресивність, стан тривоги, порушення сну, різного роду болі, безпричинні сльози, страхи, кошмари і так далі... Ці психічні зміни часто супроводжуються різними розладами функції внутрішніх органів – серцебиттям, нестійкістю артеріального тиску, мігренню, шлунково-кишковими порушеннями. Всі зазначені ускладнення особливо небезпечні при першій вагітності.

ДОКЛАДНО СПИНИМОСЯ ВЛАСНЕ НА ДУШЕВНИХ ПОРУШЕННЯХ. ВИЗНАННЯ ПЕРШЕ

Вона все ж про нього думає: «Чому я побоялася труднощів? Зараз я би уже притискала до свого серця малесеньку беззахисну дитинку – нашу дитинку. Тепер не буде нічого...».

Не буде безсонних ночей і пелюшок, розбитого посуду й помальованих чорнилом шпалер чи стін.... Ти ніколи не посміхнешся зі смішного й чаруючого твоє серце малюночка, подарованого тобі на день Мами, не стискатимеш її маленької ручки й цілуватимеш ніжно гарячий лобик, коли вона занедужає. Ти ніколи не почуєш, як вона скаже: «У, мамусю!» І її голос був би зовсім не такий, як у твоєї першої дитини. А її очі були б так схожі на твої або на татуся... Та всього цього не буде, тому що один раз було ухвалене рішення зробити маленьку нешкідливу хірургічну операцію. Усе пройшло гладко: не стало клопотів, і з місячними тепер все в порядку. Тільки в душі в тебе залишилася рана, якої просто так не вилікуєш, не вичистиш...

Звичайно, ти переконана, що ти вирізала всього лише шматочок м'ясця, якогось ембріона, слимачка чи як ти там думала, якого не можна назвати твоєю рідною живою дитиною. Ця впевненість заспокоює, й твоя рана здається якоюсь навіяною фантазією...

…Вмирала нестара жінка. Хвороба скосила її, коли вона розраховувала прожити ще багато років. І що ж побачила її душа, покинувши тіло? Два хлопчики стояли неподалік і дивилися їй в очі. О, не дай, Боже, кому-небудь зустріти такий погляд! Це були її діти. Діти, яких, ніби й не було...

Перегортається остання сторінка цього її життя. Як пролетів час – вона й не помітила... Незабаром повернеться зі школи старша. Чомусь останнім часом вона про себе називає свою єдину дочку «старша»...

ЯК РЕАҐУЮТЬ ЖІНКИ?

В жінок завжди після цієї «нешкідливої маніпуляції» з'являється в почуттях аґресія і страх, а також почуття вини. Почуття аґресії, хоча не вповні усвідомлене, завжди скероване насамперед до мужчин. Стається так тому, що жінка підсвідомо обтяжує виною за вагітність

> *«Один аборт руйнує не одне життя. Жертвою аборту є не тільки дитина, але й жінка …»*
>
> *Д-р Філіп Манґо, психіатр*

мужчину. Часом також відчуває жаль за те, що мужчина не захотів цієї дитини або бракувало з його сторони підтримки, якої від нього очікувала. Ці почуття жінка часто виражає в імпульсивний спосіб, переносячи їх на стосунки із мужем, почуттєво, особливо в інтимі, стає холодною. Як наслідок – послаблення сексуальних зв'язків між подругами.

Часом така жінка починає шукати емоційних зв'язків із третьою особою. І тільки тому, що підсвідомо хоче зробити на зло своєму мужеві. Тоді з'являються якісь несерйозні флірти, романси, часом – навіть відверта зрада, яка є наслідком підсвідомого бажання «покарати» свого мужчину.

Окрім цього, жінка схильна концентрувати свої почуття на якомусь «платонічному об'єкті», чомусь – старшому, з родини чи приятелів дому.

АЛЕ ЧИ ВСІ ЖІНКИ, ЯКІ ЗРОБИЛИ АБОРТ, СТАЮТЬ ДІТКНУТІ ПАСОМ?

Об'єктивно – потерпають усі. Суб'єктивно – будуть реаґувати кожна у свій спосіб, оскільки не цілком усвідомлюють залежність між своїми порушеннями та аборцією. Відразу після аборції вони можуть почути полегшення, оскільки нібито знайшли вихід із «кризи», яку, власне, переходили. Однак далі повільно і невблаганно облегшення змінюється неспокоєм. А прояви зрадливі – втрата пошани щодо себе, почуття провини, брак апетиту, страхи і тривожні стани, безсоння, нічні кошмари, пов'язані зі своєю дитиною, яка її ненавидить або кличе на допомогу, періодична депресія, ослаблення лібідо й оргазму, слабша здатність до любові і піклування іншими – вид байдужості, початок якої – у підсвідомості. Такі особи сконцентруються все більше на собі і швидше впадають у злість, особливо при стосунках з мужчинами.

Це все призводить до віддалення особи від людської природи. Ці переживання є дуже алієнаційні (відчуження, протиставна до Творця дійсність). І прояви ці посилюються з кожним разом, коли жінка стикається з чимось, що нагадує їй аборцію: вагітною жінкою, клінікою, а особливо коли надходить день річниці аборту.

Якщо суспільство апробує такий вибір як аборція, то важко висловити пов'язаний із цим біль. Коли жидівський народ відвернувся від Бога, то знайшлося лише кілька пророків, які відверто осуджували зло. Сьогодні ж жінці, яка вважає, що страждає з приводу вчиненої аборції, лікарі можуть лише сказати, що вона просто слабка психічно і що має занадто суворе «супереґо». Я ніколи ще не зустрічав жінки після аборції, яка не мала б порушень психіки, – навіть якщо вона сама не знайшла ще зв'язку між втратою дитини і своїми порушеннями

ЧОМУ АБОРЦІЯ ВИКЛИКАЄ ТАК ЗНАЧНІ ПОРУШЕННЯ?

Аборція є насильством, чимось, що чиниться наперекір природі, – вже й не кажучи про спротив Божому Промислу. Найчастіше доходить до цього в часі, повному сумнівів і страхів: дитина заповідає свій прихід на світ в невідповідному часі, а, отже, вона буде джерелом клопотів. Що ж робити? Сама жінка часто є нерішучою і перебуває під дією різного роду натисків зі сторони – чи батька дитини, чи родини. Це завжди є для неї часом гострої кризи. В частини жінок до аборції доходить в період розчарувань. І дуже рідко якась жінка скаже пізніше, що з ентузіазмом прагнула цієї аборції. Це рішення завжди є дуже важким.

Зрештою, коли жінки ідуть до клініки, аби усунути свою дитину, ніхто їх не попереджує про можливі наслідки фізичних та психічних проблем цього чину. Не показують їм фотографій з дев'ятиденною дитиною, не даються інформації про розвиток дитини – про те, що це вже давно – ще від зачаття – твоя жива дитина, і справа тут не в термінах і назвах. Якби ці жінки мали хоча мінімум знань, то запитали б: «Що зараз, власне, робить і як почувається моя дитина в мене в животику?» І не знаю, яка б жінка не відмовилась після цього від усунення цієї дитини! Найчастіше жінки справді не знають, що це – справжня, жива, рідна неповторна її дитина, що це зовсім не частинка її тіла, яким вона може розпоряджатися, а ще одна особа, з цілком своїм тілом і душею. Коли дізнаються про це жінки, що вже зробили аборцію, то переживають страшний стрес відкриття і жалю до лікаря за те, що він діяв бездушно, не дав жодного шансу для іншого рішення – просто робив на цій справі гроші.

Які стосунки в сім'ї цих жінок з пострадянських країн, які мали по 6-7 аборцій і, безумовно, мають порушення ПАС, які їх контакти з мужчинами? Якщо ввійдемо у їхнє життя, то виявимо почуття втрати, певну пустку життя, втрату радості й змісту життя і, напевно, цинізм з їхньої сторони у подружніх відносинах. Проблему цих жінок загострює контекст, в якому вони живуть – прагматичне й утилітарне суспільство, яке створив комунізм і в якому почуттєве, емоційне й еротичне життя далеке від заанґажованості і любові. І в той же час люди бідні, з інших відсталих країн, часто є більш вразливими – для них втрата дитини є великим нещастям.

Отож, первозданність і незруйнований голос Творця в душі не дозволяє на протиприродні вчинки.

Мати Тереза каже, що усунення дитини викликає подвійну смерть – дитини і матері. Це надзвичайний удар, завданий сумлінню людини. Він викликає

певний вид психічного знеболення, яке розвивається в природний спосіб, щоб охоронити жінку від болю і страждання, які наступають. Одна з жінок свідчить: «Коли я була молодою, різні події засмучували мене або тішили. Але від часу, коли я два роки тому зробила аборцію, маю в собі щось розбите і чомусь ніщо, що діється довкола, не зворушує мене».

АБОРЦІЯ У НЕВБЛАГАННИЙ СПОСІБ ВПЛИВАЄ НА ПОДРУЖЖЯ!

Близько 70% подружніх пар на протязі 3-9 місяців після усунення своєї дитини розлучаються або переходять через велику кризу стосунків, з готовністю до розлучення. Це число показує, що після аборції й мужчині набагато важче втримувати контакт зі своєю жінкою.

Досить часто в подружжі власне мужчина хоче аборції; жінка ж, усупереч собі, поступається під його натиском. У ній породжується жаль і гіркота, які глибоко впливають на стосунки у сім'ї і поглиблюють вже існуючі проблеми, як от сексуальне життя, негаразди в родині зі сторони кожного з подругів, матеріальні статки сім'ї тощо. Щоразу більше в сім'ї починає щось не вдаватися, все стає якимось дратівливим і прикрим. Тому у всіх випадках і чоловік, і жінка мусять разом взятися за розум і свідомо поборювати цей стан затяжного стресу, обоє мусять піддатися терапії психологічної допомоги.

ВИЗНАННЯ ДРУГЕ. ЖЕРТВОЮ АБОРТУ Є УСІ

Вона часто бачить у сні чубатого білявого хлопчика, років восьми. Іноді він бере її за руку, дивиться в очі. Славний такий! А один раз сказав: «Мамо, навіщо ти мене вбила? Адже я був би з тобою

> *«Хіба рішиться згубити левиця потомство своє?*
> *Жінки ж цим грішать, хоч ніжні, – і чекає їх відплата:*
> *Часто вбивша плід жінка гине сама…»*
>
> *Публій Овідій. Елегії*

завжди! Ти навіть не знаєш, як би я тебе любив і дбав про тебе – я був би твоєю радістю, щастям, гордістю і опорою – я був посланий Богом, щоб берегти і спомагати тебе. Я так тебе люблю, бо я був присланий Богом для любові! Чому ти відкинула це післанництво Божої любові й опіки? Марійка не зможе, адже вона виїде в Америку, а ти залишишся зовсім одна. А я допомогти тобі вже не зможу. От і татусьо хворіє – незабаром він помре. Бог нас безмірно любить і дбає – чому ви Йому противитеся?»

Справді, через рік її дочка Марія вийшла заміж за російського еміґранта в Америці. Воістину – «Нам не дано вгадати».

Один священик дохідливо розтлумачив, що аборт – окрім смертного гріха – завжди накладає на жінку викривлення лінії життя: жінка платить за кожну вбиту дитину вже в цьому житті. І платить велику ціну – з мужчиною, з дітьми. А що ще заплатить у житті вічному?...

Якщо розпадається родина, занедужує або вмирає близька людина, трапляється щось, не дай, Боже, з дитиною, ламається кар'єра (перераховувати можна нескінченно), то виникає природне запитання: «За що мені це?». Але мало хто здогадується, що причину найчастіше потрібно шукати саме у скоєному раніше гріху дітовбивства. Така вже містична сторона цього явища: «Позбудешся від зачатого, та не позбудешся від убитого». І жінці, що йде на аборт, варто задуматися – ким або чим їй прийдеться заплатити в майбутньому за дитину, убиту зараз. А заплатити прийдеться неодмінно!

Цікавості ради запитайте в будь-якої вашої подруги з невдалим життям, скільки в неї було абортів? Вас вразить збіг їхніх нещасть з кількістю нещасть її дітовбивства – смерть першого мужчини або розлучення, хвороба дитини тощо. Статистика, нехай навіть емпірична, – досить уперта річ. Вона, як ніщо інше, здатна довести, що гріх аборції якось вдарить вас завжди.

До речі, ультразвукові зйомки аборту на 12 тижні вагітності явно доказують: дитина відчуває біль, як кожний із нас, і прекрасно розуміє, що її хочуть убити – вона всіма силами намагається відсунути від себе інструмент і широко розкриває рот у безмовному крику, коли в неї відривають спочатку ноги, потім частину тулуба і шматують далі... Голову витягають в останню чергу, й тільце вбитої дитини завжди спотворене гримасою болю й жаху. За цими кадрами видно, що практично немає різниці в тому, чи вбити 3-місячну дитину в утробі, а чи відрізати руки-ноги-голову у п'ятилітнього маляти. Без анестезії – у повній свідомості!

У сучасності майже всі аборти в цивілізованих країнах проводяться під ультразвуковим контролем, і лікар щоразу має можливість спостерігати жах і страждання дитини, яку убиває, її безмовні й марні благання пощади. Але людина, як відомо, до всього звикає. І вбивати – теж. Лікарям-гінекологам, які роблять аборти, не позаздриш: занадто багато безвинно загублених душ на сумлінні кожного з них, і чим або ким прийдеться за це заплатити вже при цьому їхньому житті – страшно подумати. Але це настане – і нехай не втішають себе, що виконували працю або заробляли гроші. Гроші заробляють так тільки вбивці, останні негідники і всі, що з ними. Але не ті, які покликані бути лікарями! Майте, панове, совість, хоча б людську. Чи вірите ви в Бога, чи ні – Він існує! А ви хочете за гроші вирішувати, кому жити, а кому –ні? І яка буде ваша зустріч з убитими вами дітьми в цьому і в наступному житті, – вірите в нього, чи ні? В це вічне життя ви не ввійдете – це вирок вам уже тут!

І останнє. Зараз прийнято ставити популярні запитання: чому наша країна так погано живе? Тож хочеться задати зустрічне відверте запитання: чи можете розраховувати ви на «удачу» в житті, на розуміння близьких і допомогу Всевишнього? Питання риторичне... А чи може розраховувати на щасливе життя хтось, чи країна, що займає перше місце у світі за кількістю дітей, убитих набагато більш варварським способом, ніж у всіх війнах і при усіх жахливих режимах правителів?

***

...Вона думає про Нього. Чому вона побоялася труднощів? Зараз вона уже притискала б до серця маленького свого синочка чи донечку. А тепер не буде нічого. Не буде безсонних ночей і пелюшок, розбитого посуду й замальованих чорнилом шпалер. Ти ніколи не посміхнешся над його малюночком, подарованим Тобі... не будеш, не будеш, не будеш…

Умирала нестара жінка. І що побачила її душа, покинувши тіло???

(закінчення у наступному номері "Мети")

ЯК МАЄМО ПОВОДИТИСЯ У ХРАМІ?

Це питання часто нуртує кожного, хто переступає поріг храму. Віруючі прагнуть поводитись у церкві достойно, бо значна частина життя християн повязана із храмом, з молитвою в ньому та участю в богослужіннях, з прийняттям Таїнств Покаяння, Євхаристії та інших. Зрозуміло, що християнство не слід зводити лише до відвідин храму. Християнином передусім слід бути у своєму щоденному житті в родині, на праці, відпочиваючи з друзями тощо. А це набагато важче, аніж прийти до церкви та побожно стати до молитви. Однак, потрапивши до храму, важливо вміти правильно поводитись як під час богослужінь, так і поза ними, розуміючи, що храм місце особливої присутності Бога: «Нехай вони Мені спорудять святиню, щоб Я міг жити серед них

(Вих. 25, 8).

Прийшовши до церкви, людина опиняється в дещо іншому світі, що промовляє до неї через лики святих на іконах, через кадильний дим та піснеспіви, через виголоси та благословення священика. В таких обставинах дії як священнослужителів, так і мирян мають певний зміст, певне приховане значення і аж ніяк не є беззмістовними жестами чи рухами як і не є самою лише традицією. Присутнім у храмі слід це розуміти і при цьому уникати двох небезпек. З одного боку, не слід хреститися, схиляти голову чи робити інші дії на рівні рефлексів, адже робити це потрібно свідомо і з благоговінням. З іншого боку, слід уникати надання тим чи іншим діям якогось магічно-містичного значення, адже важливими є не глибина поклонів, не кількість прикладань до ікон, не тривалість «механічно» промовлених молитов, а жива віра людини, її внутрішня досконалість: «Тож будьте досконалі, як Отець ваш Небесний досконалий» (Мт. 5, 48).

Слід завжди бути свідомим того, що ми перебуваємо у Божій присутності не лише тоді, коли переступаємо поріг храму, а й щоденно, кожної хвилини життя, де б ми не були та що б не робили. Тому мусимо уникати своєрідного «роздвоєння» особистості, коли у церкві ми одні, а вдома чи на роботі інші.

Ще в дорозі до храму слід налаштувати себе на перебування у ньому, задуматися над метою його відвідин: чи я йду на екскурсію, а чи для коротенької приватної молитви; чи я йду на спільну молитву (наприклад, вечірню чи утреню), чи для участі в якомусь таїнстві (наприклад, Євхаристії на Літурії)? Йти до храму слід з духовною радістю, памятаючи, що там чекає нас Христос, що каже: «Прийдіть до Мене всі втомлені й обтяжені, і Я облегшу вас» (Мт. 11, 28).

Присутнім у храмі слід бути у відповідному одязі, адже ми не йдемо в спортивному костюмі до театру чи в піджаку з краваткою в гірський похід. Святість храму вимагає, щоби, з одного боку, наш одяг був скромним, без особливо яскравих барв та різних відвертостей, які можуть відволікати увагу інших. З іншого боку, одяг відвідувачів храму повинен бути гарним, продуманим, пристойним. Адже ми намагаємося красиво вдягнутися, коли йдемо, скажімо, на зустріч з якоюсь поважною особою. А в храмі присутня куди ж більше поважна особа сам Ісус Христос!

Через це неприпустимо чоловікам відвідувати церкву у шортах чи майці. Що ж до жінок, то колись було загальноприйнятим для них перебувати у храмі з покритою головою та заборонено носити чоловічий одяг. Та нині ми живемо в інших обставинах, коли мода значно трансформувалась (наприклад, виникли жіночі штани). Тому не слід до вбрання жінок, присутніх у храмі, ставитися надто прискіпливо чи фанатично, як це має місце в деяких парафіях. Але слід поважати і ті громади, де зберігаються древні українські традиції щодо одягу жінки у храмі.

Існує також звичай, що чоловіки стоять у церкві з правого боку, навпроти ікони Ісуса Христа, що на іконостасі, а жінки зліва, навпроти ікони Пресвятої Богородиці.

У всякому разі, не слід аресивно реаувати на людину, що прийшла до церкви в неналежному одязі, чи не там, де слід, стоїть. Може, це її перші відвідини храму.

о. Роман

(продовження у наступному числі)

КАТИХИЗМОВІ ПРАВДИ

ЗАПОВІДІ БОЖІ

о. Богдан ГНАТИСЬКО,
парох церкви Св. Юрія,
м. Яворів

Десять Заповідей Божих – це ніщо інше, як вияв або пояснення природного закону, який Господь влив у серце кожного з нас. Він хоче, щоб ми, люди – розумні істоти, добровільно підкорились Законові, яким Він проголошує Свою Божу волю. В існуванні Божого закону ми дуже часто переконуємось у нашому щоденному житті. Наприклад, малі діти ще не знають того закону, але все таки вони свідомі того, що є добре і зле, дозволене і недозволене. Вони розуміють, що дозволене можна робити, а недозволене – не можна. Іноді, коли діти не послухаються того вродженого в їхньому серці Закону й переступають якусь заповідь Божу, вони мають страх і ховаються (щось подібно, як наші прародичі Адам і Єва, скоївши первородний гріх).

Діти лякаються навіть тоді, коли ніхто не бачив їхнього злого вчинку. Коли ж вони зроблять щось згідно з законом, біжать до батьків своїх в радості, сподіваючись від них похвали. Така поведінка дітей є доказом існування у їхніх серцях природного Божого Закону, про що говорить пророк Єремія: "Ось той союз, що Я зроблю з домом Ізраїля по тих днях, каже Господь: Я покладу Мої закони їм на ум і напишу їх у них на серці і буду їм Богом і вони будуть Мені народом. Ніхто не матиме потреби навчати свого ближнього, і ніхто – свого брата, кажучи: Пізнай Господа. Усі бо вони – від найменшого до найбільшого – будуть знати Мене" (Єр. 31, 33-34).

Через здатність людини , як розумної істоти, розрізняти добро і зло й робити вибір між дозволеним і недозволеним, лежить відповідальність за свої вчинки відповідно до Божого Закону. Тобто відтоді, як людина стала спроможною осмислити свою поведінку (у віці семи років, а то й раніше), вона стала відповідальною за свої вчинки і знає, що буде нагороджена за добро і покарана за зло.

Іноді людям важко судити про моральність своїх вчинків, а тому Господь Бог проголосив десять Своїх Заповідей, щоб допомогти їм пізнати законність чи незаконність, дозволеність чи недозволеність своїх вчинків.

Даючи Свої Заповіді – закони, Господь Бог вказав шлях, який повинен наблизити нас до Нього – основної мети кожної людини. Маймо на увазі, що Свої Заповіді Господь дав нам не для того, щоб нас мучити чи стримувати у вчинках і розвитку, а навпаки, щоб допомогти нам у тілесному й духовному вдосконаленні. Пам'ятаймо про це на протязі всього нашого життя!

1. Не будеш мати інших Богів, крім Мене.

Цими словами Господь забороняє кого-небудь і що-небудь вважати як Бога і віддавати йому пошану, як Богові. «Каже безумний у своєму серці: Немає Бога. Зіпсувалися, мерзоту коять; нема нікого, хто добро чинів би» (Пс. 14.1); «Я – перший, Я – й останній і, крім Мене, нема Бога» (Ісая 44.8); «Я – Господь і це Моє ім'я! Я другому не поступлюся славою Моєю, ані Моєю честю – різьбленим божищам» (Ісая 42.8).

Отже, як бачимо, слава і честь належиться тільки одному Богу, який нас сотворив, спілкується з нами і спрямовує нас до Себе, до вічного життя на небі.

Здавалось би, ми і так знаємо, що немає іншого Бога, крім Господа, Творця Всесвіту. Знати знаємо, але Господь попереджує нас, щоб ми не служили і не віддавали честь і славу якомусь сотворінню чи речі, які часом заступають нам Бога. Ось що говорить Христос: «Хто любить батька або матір більше, ніж Мене, той недостойний Мене. І хто любить сина або дочку більше, ніж Мене, той недостойний Мене» (Мт. 10.37). А це буває тоді, коли заради любові до них ми були б готові свідомо і добровільно переступити Божий Закон у якійсь важливій справі. Наприклад, покинь його, покинь її, ми тобі кращу або кращого знайдемо! І забуваємо, що готуємо собі чи дітям нашим, яких «любимо» більше Бога, пекло і вічну смерть. А скільки людей готовими є красти, грабувати, убивати, щоб тільки здобути гроші. А скільки людей говорять неправду, ошукують; допускаються злочинів, щоб задовольнити свій статевій потяг; убивають ненароджених дітей, щоб бути вільними від них; впадають в пияцтво, наркоманію тощо. Чи всі вони люблять Господа? Напевно, що ні. Такі люди вважають себе чи свої пристрасті божками і люблять їх усім серцем, забуваючи, що така любов належиться одному лиш Господу.

Славу, честь і гідність Господа Бога людина виражає через релігію. Релігія – це моральна чеснота, яка спонукує нас віддавати культ Богові, як Найвищій Істоті.

Першим актом релігії є набожність. Набожність – це готовність волі віддати Богові те, що Йому належить. Наступними актами релігії є такі: почитання, молитва, обіт, присяга, святкування свят.

Акти почитання є внутрішні і зовнішні:

1. Внутрішні – чи то розуму, чи волі, що є признанням Божої величі й нашої підлеглості та наміром виявити це признання якимось зовнішнім знаком.

2. Зовнішні – це жертва, поклони, клякання, знак хреста, цілування хреста та ікон.

Гріхами проти релігії є упущення богопочитання та безрелігійність.

Гріхами проти першої заповіді Божої є такі: забобони, ідолопоклонство, ворожбитство (гноза, астрологія, хіромантія, кристаломантія), віра у сни, кидання жеребу, чари, маґія (спіритизм, гіпноз), очарування, спокушання Бога, святотатство, симонія.

Забобон – це культ, який віддаємо особі, речі, обставині, як правдивому Богові. Наприклад: а) не можна відкривати дверей хати, коли винесли покійника; б) не можна йти дорогою, коли через неї перебіг кіт (а ще чорний) або перейшла жінка з порожнім відром. А це може бути тяжким гріхом.

Ідолопоклонство – це ставлення до якогось сотворіння як до Бога. Коли хтось віддає честь святим більшу як Богові – це також ідолопоклонство, яке є тяжким гріхом.

Ворожбитство – це закликання диявола, щоби при його допомозі пізнати таємні речі. Вони можуть стосуватись минулого, теперішнього, майбутнього. Однак коли хтось пізнає такі речі природним способом, себто розумом, то це не буде ворожбитством.

Форми ворожбитства також є різні: гноза, астрологія, хіромантія, кристаломантія тощо.

а) гноза поширена в Індії і полягає в роздумуванні, при допомозі якого має відкритися щось таємне. При гнозі є очевидний вплив злого духа;

б) астрологія – це ворожіння на основі планет і зірок про майбутнє якоїсь особи;

в) хіромантія – це ворожіння на основі ліній на руці;

г) кристаломантія – це споглядання кристалів і розпізнавання по них різних тайн.

Ворожбитство, довершене виразним взиванням диявола, є тяжким гріхом. Воно буває пов'язане навіть з відріканням від Христа.

Сни можуть походити з природних причин, від Бога і злого духа. Якщо сон походить від Бога, тоді людина спокійна, охоча до добра і служби Богові. Коли ж від диявола, тоді людина збуджена, неспокійна, неохоча до добра і служіння Богові.

Коли хтось переконаний, що сон походить від Бога, то може в нього вірити і відповідно до нього укладати своє життя, а це є тяжким гріхом ворожбитства.

Кидання жеребу має три роди, а саме:

а) при розподілі майна, коли є непевність, що кому належить. Таке кидання є дозволене. Однак не можна кидати жеребу, коли йдеться про справи совісті. Наприклад, не можна кидати жеребу, щоби виявити, хто з двох є винним у злочині;

б) щоб дізнатися про якісь важливі справи, очікуючи поради у диявола, то це тяжкий гріх. Іноді з важливої необхідності можна кидати жереб, очікуючи помочі Божої, і таке є дозволене;

в) ворожбитське – це таке, при якому хочемо дізнатися про таємні речі з допомогою диявола. Це є тяжким гріхом.

Чари – це забобон, яким викликають злого духа, щоб він допоміг осягнути якийсь наслідок. Тут в основному йде мова про оздоровчі чари або лікування.

Ці чари дуже поширені між людьми. Таке оздоровлення може бути трьох способів:

а) чарівник вживає фізичні сили, як дотик, натирання, змащування, оточуючи себе при цьому ореолом чародійства;

б) чарівник, окрім фізичних сил, вживає моральні сили – молитву;

в) чарівник вживає лише диявольські сили.

Отож, не все можна вважати чарами. Але є три ознаки, згідно з якими можна пізнати чари:

а) недостатність причини, коли ані сила Божа, ані сила природи не може дати результату;

б) до того додають смішну, фальшиву обставину і то конечну, бо інакше не буде результату;

в) коли очікується результату безпомилкового, як такого, що обов'язково мусить бути.

Знаки, по яких можна пізнати, що хтось може мати такий дар, згідно зі Святим Письмом (1Кр. 12.9), є наступні:

а) якщо чарівник, людина вживає засоби, які не є пусті, смішні чи не суперечать гідності Бога, ані не очікується від них безпомилкового результату;

б) така ласка (дар) є звичайно особиста, а тому її не можна комусь передати, бо коли б хтось інший уживав таких же засобів, результату не буде. Це тому, що Бог такий дар дав особі, а не тим зовнішнім знакам, від яких очікується результат.

3. Коли існує сумнів, чи якась практика є від природних сил, а чи від диявола, то треба дотримуватись таких засад:

а) коли є сумнів, чи дар цей людина має від природних сил або від диявола, то послугою цієї людини можна користати, зробивши при цьому собі постанову, що я, мовляв, не хочу нічого від диявола;

б) коли є певність, що результат не надходить від природних сил, але є сумнів, чи походить він від Бога, а чи від диявола, то слід вважати, що він походить від диявола, і не користатися послугою цієї людини.

Магія – це спосіб робити щось дивне при допомозі скритих від людського ока сил. Магія є природна і забобонна.

Природна магія – це спосіб робити дивні речі при допомозі природних сил або через скритність і майстерність. Вона недозволена, бо тут може вмішуватись диявол.

Забобонна магія – це спосіб робити дивні справи при допомозі злого духа. Вона є тяжким гріхом.

Різновидностями магії є спіритизм і гіпноз:

а) спіритизм – це спосіб викликування духів з метою, щоби при їхній допомозі щось довідатися або щоби викликати якісь дивні явища.

б) гіпноз – це спосіб наводити на людину штучний сон. Гіпноз є науковий, коли при його допомозі лікують всякі психічні хвороби. Він є дозволений. Але є ще й фальшивий гіпноз, який використовується через втручання диявола. Він є тяжким гріхом.

Очарування – це спосіб завдати шкоди ближньому при допомозі злого духа. Очарування є можливе, бо диявол, за Божим допустом, може шкодити людям різними способами, сам або

при допомозі злих людей. Очарування може бути:

а) злобне. Воно є тоді, коли завдається шкоди особі або її майну;

б) любовне. Воно є тоді, коли при допомозі злого духа викликається в когось шалену любов або ненависть якоїсь конкретно визначеної особи.

Очарування є тяжким гріхом.

Як можна усунути очарування? Достовірним є те, що одне очарування не можна усунути іншим, оскільки для доброї цілі не можна вживати злих засобів. Усунути очарування можна природним та надприродним способами, як от молитвою, екзорцизмом. освяченнями, благословеннями, тобто звертатися до Церкви, до священиків.

Спокушування Бога – може бути:

а) формальне, коли хтось хоче перевірити Божу досконалість (бажає чуда на підтвердження Божої всемогутності) або Божу волю (хтось кидається з висоти, щоб переконатися, чи Бог хоче його охоронити від нещастя);

б) віртуальне; воно є тоді, коли хтось не має наміру спокушувати Бога, але робить чи починає робити щось, що вимагає чуда. Наприклад, тяжко хворий не вживає ліків, а лише вимагає в Бога помочі у виздоровленні.

Святотатство – це будь-який гріх проти почитання Бога, проти релігії. До святотатства належить ворожбитство, магія, чари, богохульство. Тобто це зневага або негідне трактування святої речі.

Свята річ – це особа, річ, місце, які Божим або церковним авторитетом є призначені до Божого культу.

Святотатство може стосуватись особи, речі, місця.

а) святотатство особи – це фізичне насильство, вчинене проти посвяченої особи, яка прийняла тайну Священства або прилюдний обіт (монах);

б) святотатство місця – це порушення посвяченого місця (церкви, каплиці, кладовища.

Це може статися:

а) із злочином вбивства (навіть без проливу крови), а також самогубство;

б) із несправедливим і тяжким проливом крові;

в) з невідповідним та безбожним використанням храму. Наприклад, влаштуванням у ньому танців, триманням тварин тощо.

Моральне збезчещення місця – наприклад, суд у церкві, торгівля, театральні сцени.

Злочинними діями є: грабунок, підпал, крадіжка зі святого місця.

Святотатство речі. Святі речі є двоякого роду: одні вже зі своєї природи є святими, як от Святі Тайни; інші – це ті, які Церква призначає для Божого культу. Найважливішою із Святих Тайн є Пресвята Євхаристія.

Святотатство Пресвятої Євхаристії настає тоді, коли:

а) негідно її уділяють або приймають (наприклад, в тяжкому грісі);

б) негідно доторкаються або викидають Святу тайну Євхаристії.

Святі предмети – це сосуди, ризи, хрести, мощі, ікони, святі книги. Над ними допускається святотатство, коли:

а) вживають святі речі для повсякденних цілей. Наприклад, вживання чаші для бенкету; вживання посвячених риз для світських цілей (наприклад, для вистави або щоденного вжитку), або коли їх продають;

б) викидають, зневажливо знищують або крадуть посвячену річ;

в) взивання при розмові якогось нечесного, пустого слова зневаги до Святого Письма.

Доторкатися до чаші, дискосу, покровців і рушничків, які вживаються до Служби Божої, звичайним людям не можна. Їх можуть торкатися лише ті, які прислуговують коло тих речей. До посуду зі Святими Тайнами можуть доторкатися лише єпископ, священик і диякон.

Симонія – це продаж чи купівля духовного добра за гроші, що є проти Божого і церковного права.

Симонія Божого права буде тоді, коли:

а) за гроші купують духовну річ. Наприклад, уділення свячень, святих Тайн;

б) за гроші купувати або продавати дочасну річ. Наприклад, купувати посаду пароха;

в) коли брати більшу ціну при продажі вервиці чи іншої речі, яка посвячена.

Симонія церковного права – це продаж у Церкві церковних урядових місць (нотаріус, суддя, економ, урядники різних курій, різні почесні титули тощо).

Симонія Божого і церковного права є тяжким гріхом.

Брати що-небудь за виконання релігійної послуги (як от за уділення Святих Тайн, проповідь, похорон) як ціну за те – також буде симонія.

Але можна дещо й вимагати та брати на своє утримання, однак не за релігійні послуги, а лише з нагоди цих послуг. Це не буде оплатою, а лише нагородою, дарунком. Це ґрунтується на тому, що коли хтось працює для духовної користі других, то на основі Божого і людського права може вимагати від них дочасного утримання. Святий Павло каже: "Чи ж ви не знаєте, що котрі в святині працюють, зі святині і їдять, а котрі вівтареві служать, з вівтарем і діляться".

Тому винагороду за виконання релігійних послуг священик може не лише приймати, але й вимагати. Але є такі послуги, за які не можна брати заплату з ніякого титулу. Наприклад, за сповідь, святе Причастя, єлеопомазання, недільні та святочні Служби Божі, проповіді тощо.

«НЕ НА СУД І НЕ НА ОСУДЖЕННЯ…»

Минулорічний Синод Єпископів нашої Церкви прийняв постанову, що рік 2005-й буде Роком особливої прослави Господа нашого Ісуса Христа, утаєнного у Пресвятій Євхаристії. Можна багато говорити про це Таїнство, однак кожен з нас по-своєму переживає зустріч з Христом. Це – сокровенне, особисте…

Проте, аналізуючи життя нашої Церкви в Україні протягом останніх років, можна зробити висновок, що з якоїсь рації багато хто з душпастирів активно заохочують вірних приймати св. Причастя, не вникаючи в його суть. Через те досить часто і самі вірні, заскочені такою «ревністю» своїх священиків, звертаються за порадою: мовляв, як довго без сповіді можна причащатися і, взагалі, чи годиться причащатися, не висповідавшись? Можливо, що ця замітка викличе неоднозначну реакцію як з боку церковної ієрархії, так і з боку моїх співбратів-священиків, однак вважаю, що дана тема достойна серйозної дискусії.

Як повчає нас св. апостол Павло, «Ісус Христос учора й сьогодні – Той самий навіки» (Євр. 13, 8). Отож, як є незмінний Господь, так незмінним мало би бути і наше до Нього відношення. Бо якщо говоримо, що любимо Бога, то любімо Його не задля себе самих, а задля Нього, бо саме «Бог є любов» (І Ів. 4, 16). Теперішні дідусі й бабусі часто нарікають, що в часі їх молодості ніхто не міг запричащатись, попередньо не посповідавшись. А, крім того, причасників зобов'язував серйозний євхаристійний піст. Тепер, кажуть вони, дуже багато людей приступають до св. Причастя без сповіді, а про піст взагалі мало хто згадує. Ця тема є однією з нездорових розмов про так званий «модернізм» у Церкві. Тому не варто ховатися від неї, а розпочати серйозну дискусію.

Щодо євхаристійного посту, який у свій час строго зобов'язував причасника стримуватись від їжі вже від опівночі, то тут пояснення досить просте. Церква є законодавцем, і свій закон при потребі вона правосильно може змінювати чи навіть скасовувати. Євхаристійний піст у свій час встановила Церква, і на II Ватиканському Соборі вона й змінила терміни цього посту. Хочеться зауважити – Церква не скасувала цього посту, а лише облегшила його для своїх вірних. Отож, щодо євхаристійного посту – противитися немає жодних підстав.

Що ж до причастя вірних без сповіді, то тут справа мається дещо інакше. У той час, як питання посту регулюється лише церковним законом, то питання прийняття Святого Христового Тіла і Його Пресвятої Крові вже окреслюється Святим Писанням, що стосується

Євхаристія. Мозаїка у Софіївському соборі. Київ. XI ст.

закону Божого. В цьому випадку повчає нас той же св. апостол Павло: «Хай, отже, кожний випробує себе самого і тоді їсть цей Хліб і п'є цю Чашу. Бо той, хто їсть і п'є, не розрізняючи Господнього Тіла, суд собі їсть і п'є» (І Кор. 11, 28-29).

Як згадувалось вище, багато наших вірних, один раз посповідавшись, дозволяють собі, за порадою своїх душпастирів, по два-три тижні поспіль, а деколи – й до місяця часу приймати Св. Причастя без сповіді. В даному випадку годі є погодитись із такою практикою, бо ж маємо пряму вказівку попередньо «випробувати себе» перед тим, як бажаємо запричащатися. Бо якщо ми вірних не усвідомлюємо, що є гріхом, і що, власне, є тяжким гріхом, то у той спосіб ми нівелюємо гріх, навчаємо нехтувати ним. Як правило, для багатьох каянників тяжким гріхом є: крадіж, вбивство, гнів, сварки в родині тощо. Обмова ближнього, його осудження чи очорнення, неправдомовність чи прокльони часто навіть не беруться до уваги. А на цей випадок Христос говорить: «Хто ж скаже братові: Нікчема! – той підпаде Верховному Судові. А хто скаже: Дурень! – той підпаде під вогонь пекельний» (Мт. 5, 22). Чи потрібно ще про щось говорити? Як бачимо, навіть наші вислови стають тяжкими гріхами, якщо за них можемо бути покарані пеклом.

Без сумніву, є серед нас немало побожних людей, котрі б могли кілька днів поспіль приступати до св. Причастя без сповіді, але це не може стосуватися пересічного християнина.

У часі кожної св. Літургії її служитель виголошує: «Зі страхом Божим і вірою приступіть…». Цей заклик мав би схаменути кожного з нас: чи я дійсно зі страхом приступаю зараз, щоб прийняти до свого серця найбільшу і найстрашнішу Поживу, чи гідний я гостити у своєму серці Святого Бога, чи добре я підготувався до цієї надзвичайної події, чи достойний я прийняти Найсвятіше Тіло і Найчеснішу Кров, чи не причащаюся я «на суд і на осудження»?.. Саме тут кожен із нас мав би продемонструвати своє смирення, свою глибоку і – щонайважніше! – правдиву побожність, бо ж «серцем сокрушеним і смиренним Бог не погордить». Для того маємо добре пильнувати своїх душ, маємо часто і щиро сповідатися, а до кожної сповіді маємо добре готуватися. Дуже б не хотілося, щоб наші храми перейняли тривожну практику багатьох закордонних, де величезна кількість вірних без сповіді, без жодних застережень йдуть причащатися. Годі повірити, що така практика є Богові милою та приємною.

о. Іван ГАЛІМУРКА

з історії Церкви

СПОГАДИ ПРО ПЕРЕЖИТЕ

сестри Веньямини, в миру –Володимири Марцінковської. Згромадження Сестер Пресвятої Родини.

По сусідству з моїм родинним домом жили дві сестри-монахині, нічим не привертаючи уваги. Незвичайним в них було хіба те, що в їхньому домі постійно товклися навколишні дітлахи.

Щодня я назбирувала квітів в саду і на городі свого діда і несла свіжий букет "до сестричок", як ми їх дома називали. Вони були завжди привітні і веселі, і завжди мали якусь дуже пильну роботу, в якій я мала їм помогти – як правило, щось "зфастригувати"(що означає пришити викроєні деталі одягу вручну) або випороти, або прочитати щось вголос, поки вони працювали.Там я пройшла вишкіл, якого так бракує нинішнім дітлахам, - виховання цікавою роботою і спілкуванням зі мною, як з особистістю. Пізніше я пройшла в них дома повну катехизацію, лікбез на тему країни, в якій я живу, і "проковтнула " всю наявну бібліотеку.

Книжок було небагато, але автори! Це був Лепкий, Сенкевич і Доленга-Мостович (нічого, що по-польськи, вони мене і польської навчили достатньо швидко). Молодшу з цих сестер я кликала "сестричко" з своїх дитячих років аж до її смерті . Та була вона мені не сестрою, а радше духовною матір'ю. Світлій пам'яті сестри Веньямини Марцінковської я присвячую ці її спогади, записані з її слів, про життя сестер монашого згромадження Пресвятої Родини в радянські часи.

Люба КОБРИНСЬКА

1946 рік

В липні, на самого Петра і Павла, викликав сестер начальник НКВС у Болехові. Пішла

с. Клавдія, що була настоятелькою, і с. Марта. Держав їх цілий день, і вони так і не зрозуміли, нащо їх викликали. А на другий день цей же начальник переслухував сестер в Долині. 19 липня відвідав сестер в Гошеві голова Болехівського району тов. Петро Петров і говорив з сестрами три години. В кінці сказав, щоб поїхали до Станіслава чи до Львова і зареєструвалися в управлінні по культах в справі православ'я. І так до кінця року не давали спокою, щокілька днів. Вечорами спеціально перебрані люди вилазили на дерева коло старого дому, де у нас був рефектар і проводились рекреації, тому там і найбільше підслуховували.

1947 рік

Відвідували нас районні власті під проводом Борисова і підготовляли до виборів. В селі проводили постійні облави. Стало жилось страхами, бо ловили невинних.

6 лютого приїхали Впр. о. Шипітка, відправляли. 8 лютого відвідала нас с. Йосафата з Трускавця.

9 лютого прийшли до нас з урною для голосування, але без нас ті голоси в урну вкинули за хатою.

13 лютого приїхали військові в справі поставки державі молока, яєць, м'яса. Списали худобу і дали зобов'язання здати контингент збіжжя. Свого на контингент не вистарчило, мусили купувати збіжжя.

26 лютого приїхали знову з райвиконкому. 1 березня прийшло письмове повідомлення, щоб сестри їхали в область в справі реєстрації. Ніхто не поїхав, тому приїхав голова Петров і багато інших, довго переконували, просили, грозили, але сестри заявили, що не поїдуть і не підпишуть.

Взагалі цього року не давали спокою – кілька раз на місяць викликали в область. Жили в страху, що буде завтра, тим більш, що по селах були постійні облави, були поранені і вбиті, часто родичі відрікались рідних своїх дітей убитих, бо карали і їх за співучасть, за те, що рідні, та щоб і інших відстрашити від співучасті.

У вересні стали приходити вже по кілька раз щотижня. 21 вересня ми їх не впустили, тоді арештували двох сестер – Андрею і мене. Не мали машини, щоб нас відвезти, а попутні, бачачи, що то сестри арештовані, не хотіли зупинятися. Так нас і протримали до пізнього вечора, а ввечері відпустили при умові, щоб 25 вересня вранці, на 13 годину, з'явитися на МҐБ.

Мусили поїхати в район. Хотіли нас допитувати по одній, але ми опиралися, бо так більше били. Держали нас до вечора, але таки допитували обох разом.

На другий день с. Андрея і я поїхали до тов. Щербака (з облвиконкому) з жалобою, але до нього не пропустили, то ми післали листа поштою. Відповіді не було.

Через два дні прийшли з області дев'ять мужчин – двоє в цивільному, решта – в формах, всі п'яні. Зажадали, щоб сестри до 7 години ранку звільнили перший поверх і перебрались на другий. Старші сестри перелякались, бо вони сильно лаялись і грозили тюрмою. Однак другого дня ніхто не приходив. Та с. Марта так перелякалась, що захворіла. А нас далі стало відвідували і під вікнами ходили.

В грудні 1947-го була виміна грошей.

(продовження у наступному числі)

РОЗКАЯННЯ

Одного разу до схимника прийшли два чоловіки.

— Ми чинили зло, — сказали вони. — Тепер нас мучить совість. Скажи, що нам треба зробити, щоби одержати прощення і звільнитися від почуття провини?

— Скажіть, діти мої, що злого ви вчинили, — запитав схимник.

— Я вчинив важкий гріх, вартий покарання, — сказав перший.

— А ти? — запитав святець другого з прибулих.

— Ах, — відповів той. — Та я наробив багато злих вчинків, але всі вони невеликі і нешкідливі.

Схимник подумав хвилину і сказав:

— От що вам треба зробити: нехай кожен із вас принесе камінь такої величини, яка відповідала би його гріхам.

Чоловіки пішли. Незабаром повернувся перший із них, ледве двигаючи величезний тяжкий камінь, і зі стогоном поклав його біля ніг святця. Через хвилину повернувся і другий чоловік, весело несучи невелику торбину дрібних камінчиків. Він теж поклав камінці біля ніг святця.

— А тепер, — сказав старий схимник, — заберіть ваше каміння і віднесіть його докладно туди, звідки ви їх взяли.

Перший ще раз підняв свій важкий камінь і, двигаючи його з трудом, заніс на те місце, звідки взяв. Зате другий навіть не запам'ятав тих місць, де збирав свої дрібні камінці. Через деякий час він повернувся, кажучи, що це заважке завдання.

— Слід тобі знати, сину, що гріхи — як те каміння. Якщо хтось вчинив великий гріх, це великим тягарем лежить на його совісті: якщо, однак, він дійсно кається, отримує прощення і позбувається тягаря. Але якщо хтось увесь час робить злі, хоч і невеликі, вчинки, він не відчуває, що несе на собі великий тягар; він не кається і залишається грішником.

З цього висновок, що треба уникати як дрібних, так і великих гріхів.

Поль Дж. ВОРТОН "Історії та притчі"

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

У березні святкують ювілеї:

25-річчя священства – о. Юрій Чикель (02. 03)
10-річчя священства – о. Петро Андрейко (08. 03)

85-річчя уродин – о. Омелян Високінський (20. 03)
40-річчя уродин – о. Віктор Назарчик (20. 03)
30-річчя уродин – о. Андрій Івашків (28. 03)
30-річчя уродин – о. Олег Жаровський (30.03)

Міжнародний Католицький Інститут MILES JESU (Воїнство Ісуса) презентує

СЕМІНАР
РОЗПІЗНАННЯ ПОКЛИКАННЯ: СВЯЩЕНСТВО? ПОДРУЖЖЯ? БОГОПОСВЯЧЕНИЙ СТАН?

Покликання пояснює та проливає світло на мету та призначення нашого життя. Божою ласкою нам дається найважливіша місія, яку лише ми можемо виконати. Пізнання нашого місця в творінні — це покликання. Бог кличе кожну людину до святості. І кожній людині Бог вказує свою дорогу до спасіння. Господь дає людині три дороги, три стани життя: подружній, богопосвячений (часто його ще називають монашим) і священичий. До якого стану Бог кличе Вас? Як розпізнати свій шлях до Бога – своє покликання? Про це і буде йти мова на нашому семінарі 9 квітня 2005 р. у молодіжному центрі "Воїнство Ісуса" при храмі свщ. Йосафата та всіх мучеників Українського народу, вул. Довбуша 24, Львів 79008. Початок семінару: 12.00 (реєстрація 11.00 -12.00). Закінчення семінару: 18.00 (тим, кому далеко добиратись до дому є можливість заночувати. Прохання попередити завчасно).

Теми промов:
- Покликання та Святе Письмо
- Покликання до священичого стану
- Покликання до подружнього стану
- Покликання до богопосвяченого стану
- Шляхи розпізнання покликання

Вартість участі – 20 грн. В ціну входить: семінар, обід, книга "У пошуку покликання" та інші додаткові матеріали. Увага! Скидка 50 % тим учасникам, хто за тиждень до семінару пришле одну або дві сторінки А4 формату роботу на тему: "Порівняння між покликанням подружнього стану та стану посвяченого." Найкраща робота буде презентована на семінарі.

58. Свідки Єгови кажуть, що Дух Святий зійшов тільки на апостолів, і з їх смертю священство припинилось.

Священство не припинило свого існування, бо воно є вічне. Від апостолів і до нині священство передається через покладення рук єпископа. Про це неодноразово читаємо у Святому Писанні. Ось, до прикладу, лише кілька слів: «З тієї причини пригадую тобі, щоб ти оживив дар Божий; який у тобі через покладання рук моїх» (2 Тим. 1,6). Про це ж читаємо і в іншому місці: «Тоді поклали на них руки, і вони прийняли Святого Духа. Як же побачив Симон, що через накладання апостольських рук дається Дух, приніс їм гроші» (Ді.8, 17-18).

59. Свідки Єгови кажуть, що священство тому призупинилось на апостолах, бо, мовляв, лише вони отримали Божу силу, оскільки лише вони ходили з Ісусом Христом. Чи це дійсно так?

Це питання можна поділити на дві частини. По-перше, читаючи, Діяння апостолів, знаходимо, як апостол Павло промовляє до пресвітерів із Ефесу: «Зважайте на самих себе й на все стадо, над яким Дух Святий поставив вас єпископами, щоб пасли Церкву Божу» (Ді 20, 28). Як бачимо, що йдеться не лише про простих священиків, але про єпископів, котрі не належали до колегії дванадцятьох апостолів. Крім того, ось як пише апостол Павло до Тита: «Тому я лишив тебе на Кріті, щоб ти впорядкував до кінця те, що залишилось, і настановив по містах пресвітерів, як я був тобі заповідав» (Тит. 1,5). Лише в цих двох фразах вже вбачаємо помилковість науки свідків Єгови.

По-друге, тут знову ж таки читаємо, що саме Духом Святим конкретних учеників апостольських було вчинено єпископами. Отож, бачимо, що дія Святого Духа не обмежується лише апостолами, як повчають свідки Єгови, – вона шириться на священиків, на єпископів, а через них – на цілу Церкву.

60. Коли заходить мова про чуда та зцілення, котрі стаються за посередництвом молитви єпископа чи священика, свідки Єгови стверджують, що всі вони є богохульними та диявольськими. Невже це дійсно так?

Свідки Єгови запевняють, що правдиві чуда зцілень і оздоровлень винятково чинили лише дванадцять вибраних апостолів. Чи це дійсно є правдою, прослідкуймо самі: «Затихла вся громада й почала слухати Варнаву та Павла, як вони розповідали про ті знаки та чуда, що їх Бог учинив був через них між поганами» (Ді. 15,12). Як відомо, Павло і Варнава не належали до колегії вибраної дванадцятки. Крім того, сам Ісус Христос ось як запевняє усіх нас: «А ось чуда, що будуть супроводити тих, які увірують: ім'ям Моїм виганятимуть бісів, будуть говорити мовами новими; гадюк руками братимуть, і хоч би що смертоносне випили, не пошкодить їм; на хворих будуть класти руки, і добре їм стане» (Мр. 16, 17-18). Ідеться не лише про апостолів, але про всіх тих «які увірують».

(далі буде)

В Катехитичному Центрі Львівської Архиєпархії
(пл. св. Юра, 5)
діє відеотека
Можна випозичити художні фільми біблійної тематики, фільми з циклу документально-публіцистичних та соціальних програм, мультиплікаційні фільми біблійної тематики.
Відеокасети випозичаються терміном на 1 тиждень.
Ласкаво запрошуємо!

НОВА СПІЛЬНОТА ім. св. ЮДИ ТАДЕЯ запрошує до участі
Робота спільноти полягає у напрямках:
– створення сімейного притулку для дітей;
– допомога людям, які перебувають у станах депресії і відчаю;
– допомога вагітним жінкам (проти абортів);
– допомога інвалідам.
Ласкаво запрошуємо меценатів та волонтерів!
Контактні телефони: (0322) 63-11-87 – п. Борис Маркевич;
(032) 293-04-20 – п. Наталя.

†

Висловлюю щире співчуття пароху храму Успіння Пресвятої Богородиці с. Лапаївка Сокільницького деканату о. Петру Кузю з приводу смерті його матері – Марії.

Висловлюю щире співчуття сотруднику храму свв. Ольги та Єлизавети м. Львова о. Оресту Мокрику з приводу смерті його батька – Петра.

Хай Господь подасть родинам усопших розраду та душевний мир, а душі переставлених рабів Божих упокоїть і до праведних причислить. Вічна їм пам'ять !

+ Ігор

Хто правду чинить - іде до світла Іван 3, 21
МЕТА
ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
Свідоцтво про реєстрацію: серія КВ 4266

Над випуском працювали:
Головний редактор: о. Іван Галімурка,
Заступник редактора: Вячеслав Чижевський,
Літературний редактор: Святослав СМУК,
Технічний редактор: Василь УРБАНОВИЧ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:
79016, площа Кропивницького, 1,
церква свв. Ольги і Єлизавети.
тел. (0322) 233-40-73;
e-mail: meta_ugcc@yahoo.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.
При передруку посилання на газету «МЕТА» обовязкове.
Матеріали не рецензуються і не повертаються.
Друк: Друкарня газети «Армія України»
Тираж: 5000 Замовл.